

Přesně za rok čekají Francii prezidentské volby a průzkumy napovídají, že Marine Le Penová je vítězství blíž než kdy předtím. Její šance rostou, Macron je v nesnázích

- CZ24 News | 13. dubna 2021

FRANCIE: Přesně za rok čekají Francii prezidentské volby a průzkumy napovídají, že Marine Le Penová je vítězství blíž než kdy předtím. Emmanuel Macron stáčí kurz doprava, jeho šance však hatí pandemie i image arogantního všeznála.

Debaty o tom, zda šéfka Národního sdružení příští rok skutečně zasedne v Elysejském paláci, ve francouzských médiích v posledních týdnech přebily i zprávy o koronaviru a nových restrikcích.

Březnový průzkum agentury Harris Interactive-L'Opinion ukázal, že první kolo by vyhrála se ziskem 26 procent hlasů. V tom druhém by ji Emmanuel Macron porazil poměrem 53:47 – to je daleko těsnější rozdíl než před čtyřmi roky, kdy pro něj hlasovaly dvě třetiny voličů.

Existuje tak reálná možnost, že Pátá republika bude mít poprvé krajněpravicovou hlavu státu. „Le Penová vyhraje,“ prorokuje v rozhovoru [pro Financial Times](#) socialistický politik a někdejší ministr hospodářství Arnaud Montebourg. „Je to podobný fenomén jako Trump nebo brexit.“

Sama Le Penová se takovému srovnání rozhodně nebrání. „Rozdělení na levici a pravici už neexistuje. Dnes proti sobě stojí globalisté a nacionalisté,“ prohlásila koncem března a rovnou řekla, že v případě vítězství hodlá vytvořit vládu národní jednoty.

„Od chvíle, kdy nám průzkumy předpověděly 48 procent v druhém kole, spousta lidí najednou našla moje telefonní číslo,“ naznačila, že se jí už nyní ozývají zájemci o ministerské funkce.

Republikánská fronta se drolí

Léta platilo pravidlo, že je krajní pravice pro většinu Francouzů nevolitelná. Le Penová ovšem během deseti let Národní sdružení (dříve Národní fronta) posunula do středu a zbavila ji antisemitického oděru, který šířil její otec a zakladatel strany.

V posledních letech zmírnila i ostře kritické postoje vůči Evropské unii – volání po „frexitu“ či opuštění eura už od ní neuslyšíte, EU by ovšem podle ní měla být spíše aliancí národních států a ne unií s „nedemokratickým“ systémem řízení. Nedávno objevila i ekologická témata, pilířem jejího programu je však stále odpor vůči imigraci (islamisty a zločince by vyhostila) a globalizaci.

Francouzi na to slyší a rostoucí preference naznačují, že země je na pokraji podobného zemětřesení, jaké nedávno zažila Británie či Amerika. „Je to souběh několika různých faktorů. Ve společnosti se šíří odpor vůči elitám. Pocit krivdy. Touha ‚převzít zpět kontrolu‘ nad osudem vlastní země,“ říká analytička Chloé Morinová z think tanku Fondation Jean-Jaurès.

Jean-Marie Le Pen a později jeho dcera v druhém kole volby vždy narazili na odpor takzvané republikánské fronty, v rámci níž se proti nim postavili voliči všech ostatních kandidátů. Gaullistu Jacquese Chiraka před devatenácti lety se skřípěním zubů volili i komunisté, jen aby zabránili vítězství nacionalisty Le Pena.

Jenže *front républicain*, defenzivní systém politického establishmentu, se rozpadá. Levicovní voliči dávají najevo, že se druhého kola radši vůbec nezúčastní, než aby volili Macrona. A někteří možná budou dokonce hlasovat pro Le Penovou – je jim bližší, než bývalý investiční bankéř, kterého šéfka nacionalistů označuje za „poslední vzdech starého systému“.

Její podpora roste především v postindustriálních regionech, kde dříve kralovala levice. Šéfka Národního sdružení věří, že právě díky těmto hlasům příště zvítězí – podobně jako [Trump](#) před pěti lety ovládl Rust Belt a stejně jako Boris Johnson, který v prosinci 2019 zbořil labouristickou „rudou zed“ na severu Anglie.

„Borise Johnsona volila podstatná část levicových voličů, kteří by dříve pro takového kandidáta nikdy nehlasovali. Proč? Stoupenci levice ho vnímali jako kandidáta schopného dostat globalizaci pod kontrolu. Člověka, který zabráni tomu, aby byli neustálými oběťmi globalizace,“ poklonila se nedávno

volebnímu úspěchu britského premiéra.

Expert na všechno

Le Penové dnes v podstatě stačí čekat, co ještě pokazí Emmanuel Macron. Ten je pod palbou za svůj boj s pandemií, která si ve Francii vyžádala už téměř sto tisíc životů. Počátkem března se v zemi naplno rozjela třetí vlna a začaly se šířit nové mutace viru, Macron však dlouho odmítal zavést celostátní lockdown jako před rokem.

Teprve na konci března oznámil další zpřísnění restrikcí: omezení pohybu, uzavření škol a obchodů, které neprodávají nezbytné zboží. Jenže tou dobou se už denní přírůstky nakažených vyšplhaly k 60 000 a jednotky intenzivní péče byly na pokraji kapacity.

Macronovo působení ve funkci dnes schvaluje asi 40 procent Francouzů. To je lepší výsledek, než měli ve stejné fázi mandátu [Nicolas Sarkozy](#) nebo Francois Hollande. Těžko ovšem srovnávat, protože Macronovi může nahrávat pocit jednoty v době národního ohrožení.

Jeho hlavním problémem je jeho image: řada lidí ho vnímá jako arogantního všeznála. Tento dojem ještě přizívají prezidentovi spojenci, kteří ho dnes líčí jako experta na epidemiologii. Například předseda Národního shromáždění Richard Ferrand z jeho hnutí Republika na pochodu prohlásil, že prezident by mohl bez problémů „napsat dizertaci na téma covid-19“.

„Takové patolízalství má jen za následek, že lidé budou Macronově strategii věřit čím dál méně. Na Twitteru se mu vysmívají jako rádoby supermanovi, všudypřítomnému státníkovi, který činí zázraky. Ale rostoucí počet infekcí ukazuje, že nic není vzdálenějšího pravdě,“ píše v komentáři pro [The Guardian](#) politolog [Philippe Marlière](#).

Pandemie navíc vystavila stopku reformám a zastínila jeho úspěchy: v první polovině mandátu se mu podařilo proškrtat přebujelý zákoník práce, srazit nezaměstnanost a přilákat cizí investory. Nižší příjmové vrstvy ho za tyto reformy dodnes nenávidí, představitelé byznysu mu vyčítají, že je nedotáhl do konce.

Macronovi chybí i výraznější úspěch v zahraniční politice. V Sahelu se zaplétá do vleklé války proti džihádistům, pokusy stát se prostředníkem usmíření mezi Moskvou a Kyjevem či mezi Trumpem a Íránem vyzněly naprázdno. Kouzlo z roku 2017, kdy díky vizi zásadní reformy Francie v podstatě vymazal tradiční politické strany, vyprchalo.

„Macron dnes svým způsobem připomíná francouzskou verzi Obamy. Je kultivovaný, přemýšlivý, sebejistý, velmi inteligentní a absolutně profesionální. Ale na rozdíl od Obamy se mu nedaří lidi přesvědčit, že má pochopení pro jejich strasti,“ říká analytik Nicholas Dungan z think tanku Atlantic Council.

Neukázat slabost

Macron zatím neoznámil, zda hodlá příští rok obhajovat mandát. Zatímco před čtyřmi lety jádro jeho elektorátu leželo nalevo od politického středu, dnes jeho politika cílí hlavně na konzervativnější vrstvy.

Vyhlásil tažení proti „islámskému separatismu“ na předměstích velkých měst a přitvrzuje imigrační politiku. „Pokud se nyní projevíme jako naivní slaboši, Francii hrozí, že se madame Le Penová stane prezidentkou,“ říká otevřeně ministr vnitra [Gérald Darmanin](#).

Komentátoři upozorňují, že Macron má stále v rukávu několik trumfů. Francie se příští rok chopí předsednictví EU a prezident tak bude mít příležitost předvést se jako velký evropský státník – obzvlášť, když Angela Merkelová už bude v politickém důchodu.

V ekonomických otázkách ho navíc Francouzi považují za kompetentnějšího než Le Penovou. Její slabou stránkou jsou i televizní debaty – Francouzi mají dodnes v živé paměti poslední diskuzi před druhým kolem prezidentské volby v roce 2017, která zřejmě definitivně pohřbila její šance na vítězství.

Do voleb je ovšem ještě daleko. Kartami by mohla zamíchat například kandidatura socialistické starostky Paříže Anne Hidalgo. Nebo konzervativce Xavier Bertrand, jehož preference se nyní pohybují kolem patnácti procent.

„Když vidíte průzkumy veřejného mínění, nic není vyloučeno. Před prvním kolem mají Le Penová a Macron náskok... ale ostatní nejsou zas tak moc pozadu,“ míní politoložka Chloé Morinová.

Zdroj: <https://www.idnes.cz/>